

Byrådets sak

Byrådets sak nr.: 1/2011
Vedtaksdato: 21.01.2011

Vår ref. (saksnr.): 200704529-51
Arkivkode: 400

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN OG PRIVATSKOLELOVEN - OSLO KOMMUNES UTTALELSE

Saksfremstilling:

Kunnskapsdepartementet har i brev av 20.10.2010 sendt forslag til endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) og forslag til endringer i lov 4. juli 2003 nr 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova) på høring, jf. vedlegg 1.

I vedlagte høringsnotat foreslås det å:

- Innføre krav om kompetanse for undervisning i opplæringsloven og privatskoleloven
- Innføre bestemmelser i opplæringsloven om fylkeskommunal norsk vidaregåande opplæringstilbud i utlandet
- Innføre rett til utvidet opplæringstid i private vidaregåande skoler i privatskoleloven
- Endre bestemmelsene i opplæringsloven og privatskoleloven om politiattest, bl.a. ved bestemmelser om politiattest for skolelignende aktivitetstilbud.
- Endre bestemmelsene i opplæringsloven om tilsyn som en oppfølging av generelle endringer i tilsynsordning i kommunelov.

I vedlagte høringsnotat, punkt 7 står en samlet oversikt over forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven.

Bakgrunn/sentrale elementer i departementets forslag:

Ad forslag om å innføre krav om kompetanse for undervisning i opplæringslova og privatskolelova

De nye grunnskolelærerutdanningene innebærer at fremtidige lærere på ungdomstrinnet som hovedregel vil ha 60 studiepoeng i tre undervisningsfag. Lærere på barnetrinnet vil ha 30 studiepoeng i tre undervisningsfag og 60 studiepoeng i ett undervisningsfag. De første lærerstudentene som uteksamineres etter den nye ordningen vil avslutte studiet våren 2014 og vil være aktuelle for tilsetting i skolen fra skoleåret 2014/2015.

I opplæringsloven med tilhørende forskrifter er det i dag fastsatt kompetansekrav for

tilsetting i undervisningsstillinger i grunnskolen og i den videregående skolen. Bestemmelsene regulerer derfor bare indirekte hvem som kan *undervise* på ulike nivå i ulike fag. Det er opp til skoleeier ved rektor å avgjøre hvem som kan gi forsvarlig undervisning i de ulike fagene når tilsetting først har skjedd. Departementet foreslår å lovfeste krav om relevant kompetanse for å *undervise*. Forslaget foreslås i hovedsak å tre i kraft fra og med høsten 2014. Konkrete kompetansekrav for å undervise skal sikre elevene en undervisning av høyere faglig og pedagogisk kvalitet enn tidligere. Å knytte kompetansekrav direkte til undervisningen vil bidra til at de som underviser i bestemte fag har en høyere formalkompetanse i fagene i tillegg til å ha en spesialisert pedagogisk og fagdidaktisk kompetanse rettet mot de aktuelle årstrinn.

Det foreslås en ny bestemmelse i opplæringslovens § 10-1 med krav om at den som skal undervise må ha relevant kompetanse i de fagene og for de årstrinn hun eller han skal undervise i. På barnetrinnet (årstrinn 1.-7.) foreslås imidlertid at kravet om å ha fagkompetanse for å undervise i de enkelte fag kun skal gjelde for fagene norsk/samisk og matematikk.

Det nærmere konkrete innhold i kravene til kompetanse for undervisning vil bli regulert i forskriftens kap. 14. Departementet har informert om at det vil bli en egen høring som omfatter forslag til ny forskrift med konkrete kompetansekrav.

Ad forslag om å innføre rett til utvidet opplærings tid i private videregående skoler i privatskolelova

Departementet mener at dagens lovverk, hvor retten til to år ekstra på videregående skole må tas ut ved offentlig skole, ikke er tilfredsstillende. Bytte av skole til et tilbud i den fylkeskommunale opplæringen underveis i opplæringsløpet kan vanskeliggjøre elevenes fullføring. For en elev som allerede har begynt på en privat skole og hvor det senere viser seg at eleven vil ha behov for ekstra tid, vil et skolebytte kunne bli en tilleggsbelastning. Departementet foreslår at retten til å få utvidet tid i videregående opplæring lovfestes også i privatskoleloven, slik at elever kan velge å ta ut retten i private skoler med rett til statstilskudd på tilsvarende vilkår som i offentlig skole.

Ad forslag om å endre bestemmelsene i opplæringsloven og privatskoleloven om politiattest, bl.a. ved bestemmelser om politiattest for skolelignende aktivitetstilbud.

Det foreslås bl.a. en ny bestemmelse inntatt hvor politiattest kan kreves av den som ansettes i skolelignende aktivitetstilbud, dvs. aktivitetstilbud i regi av kommune eller fylkeskommune med karakter av opplæring, eksempelvis Oslo kommunes sommerskole.

En uttømmende oversikt over foreslåtte endringer følger i vedlagte høringnotatet.

Vedtakskompetanse:

Uttalelsen avgis av byråden for barn og utdanning etter delegert fullmakt, jf. bystyrets vedtak 30.05.2001, sak 218 og byrådets vedtak av 03.07.2001, sak 1360 om behandling av høringsuttalelser fra Oslo kommune.

Vedtak:

Oslo kommune avgir følgende høringsuttalelse til Kunnskapsdepartementets forslag til endringer i opplæringslov og privatskolelov – Kompetanseregler m.m.:

Ad forslag om å innføre krav om kompetanse for undervisning i opplæringsloven og privatskoleloven

Det vises til departementets forslag til ny § 10-1 i opplæringsloven som lyder:

Den som skal tilsetjast i undervisningsstilling i grunnskolen og den vidaregåande skolen, skal ha relevant fagleg og pedagogisk kompetanse. Departementet gir nærmare forskrifter om krav til utdanning og praksis for den som skal tilsetjast i undervisningsstillingar på ulike årstrinn og i ulike skoleslag.

Tilsette som skal undervise må ha relevant kompetanse i dei faga det skal undervisast i. På årstrinna 1- 7 kan det likevel undervisast i andre fag enn norsk/samisk og matematikk utan slik fagkompetanse. Departementet gir nærmare forskrifter om kva som er relevant kompetanse.

Kravet til kompetanse for undervisning i andre ledd gjeld ikkje for den som er mellombels tilsett etter § 10-6 eller etter arbeidsmiljøloven, for den som er tilsett på vilkår etter §(ny) om tilsetjing på vilkår, eller for den som før denne bestemmelse med forskrifter tredde i kraft, hadde kompetanse som tilfredsstilte kravene til tilsetjing i undervisningsstilling som da gjaldt. Tilsvarende gjeld for den som har fått moglegheit til å fullføre allmennlærerutdanning etter dette tidspunkt.

Ved skoler med årstrinn 8 — 10, der desse årstrinna har færre enn 60 elevar og færre enn 5 lærarårsverk, kan bestemmelsen om krav til kompetanse for å undervise om naudsynt fravikast for desse årstrinna.

På andre skoler enn dei omhandla i fjerde ledd, kan skoleeigar om naudsynt avgjere at ein tilsett i undervisningsstilling kan undervise utan å oppfylle kompetansekrava til undervisning i det enkelte fag i dei tilfella der skolen ikkje har nok kvalifisert undervisningspersonale i faget. Dette må det takast stilling til for kvart skoleår.

Departementet skriver i sitt høringsnotat at "Det nærmere konkrete innhold i kravene til kompetanse for undervisning vil bli regulert i forskriftens kap. 14. Forslag til ny forskrift med konkrete kompetansekrav vil bli sendt på høring fra Utdanningsdirektoratet og endelig forskrift fastsatt av departementet."

Oslo kommune vil imidlertid i forbindelse med denne høringen gi uttrykk for følgende: Solid fagbakgrunn er nødvendig for å kunne gi elevene god undervisning og et høyt læringsutbytte. Oslo kommune mener det er ønskelig- og at det bør være et mål at alle lærere som underviser i norsk/samisk, engelsk, matematikk og naturfag har fordypning til svarende 60 studiepoeng i faget allerede fra 1. årstrinn i grunnskolen. Dette forutsetter bl.a. at det er god tilgang på høyt kvalifiserte kandidater. For øvrig vises til vår høringsuttalelse av 05.11.2007 (byrådets sak 59/2007) *Forslag til endring i kompetansekrav for lærere – høring*, oversendt Utdanningsdirektoratet 05.11.2007, jf. vedlegg 2.

Vedrørende forslag til ny § 10-1, 2. ledd i opplæringsloven:

Oslo kommune mener det i loven bør være tilsvarende krav for å undervise i engelsk og naturfag som for matematikk og norsk/samisk på 1.- 7. årstrinn, og at dette innarbeides i loven som gir rammer for forskriften.

Forslag til ny ordlyd § 10-1, 2 ledd, 2. setning:

..... På årstrinna 1- 7 kan det likevel undervisast i andre fag enn norsk/samisk, matematikk, engelsk og naturfag utan slik fagkompetanse ... ..

Vedrørende forslag til ny § 10-1, 3. ledd i opplæringsloven:

Oslo kommune mener det bør legges føringer for at undervisningspersonale med tidligere utdanning og manglende faglig fordypning i norsk, matematikk, engelsk og naturfag, bør oppgradere sin kompetanse gjennom etter- og videreutdanning.

Ad forslag om å innføre bestemmelser i opplæringsloven om fylkeskommunal norsk videregående opplæringstilbud i utlandet

Oslo kommune støtter forslaget til endring. Det er viktig at det er hjemmel for at tillatelsen for å drive videregående opplæring i utlandet kan trekkes tilbake dersom forholdene endrer seg.

Ad. forslag å innføre rett til utvidet opplæringstid i private videregående skoler i privatskoleloven

Oslo kommune støtter forslaget til endring.

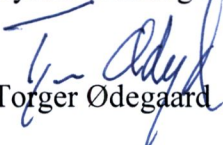
Ad forslag om å endre bestemmelsene i opplæringsloven og privatskoleloven om politiattest, bl.a. ved bestemmelser om politiattest for skolelignende aktivitetstilbud

Departementet foreslår å fastholde dagens ordning slik at seksuelle overgrep mot barn fortsatt skal føre til ansettelsesforbud i grunnskolen m.m. For videregående opplæring mener departementet at det er mer nærliggende med en ordning uten generelt yrkesforbud, men hvor det er opp til arbeidsgiver å vurdere konsekvensene av anmerkning på politiattesten. Av hensyn til elevene mener Oslo kommune at samme bestemmelser som for grunnskolen må gjelde for videregående skole. Forslaget må også ses i lys av at Oslo kommune har 8-13 skoler, dvs. skoler som både har ungdomstrinn og videregående opplæring.

Ad forslag om å endre opplæringsloven om tilsyn som en oppfølging av generelle endringer i tilsynsordning i kommunelov

Det legges til grunn at forslag til ny lovtekst om tilsyn i § 14 ikke endrer rettstilstanden på dette området. Etter kommunens syn bør tilsynsmetodikken utvikles slik at det kan bli et virkemiddel for å øke elevenes læringsutbytte. Elevenes resultater bør derfor inngå som en del av tilsynet.

Byrådsavdeling for kultur og utdanning

Torger Ødegaard

Vedlegg: 1. Brev av 20.10.2010 fra KUD med vedlegg
2. Byrådets sak 59/2007 av 05.11.2007